

*LA METAMORFOSI DEL
NOSTRE PATI III:
HORT ESCOLAR*

C.E.I.P. BALADRE (PICANYA) 46006574

PIIE 2021-2022

COORDINADORA DEL PROJECTE: BEATRIZ SÁNCHEZ DE MIGUEL
TIPOLOGIA:PIIE DE CONTINUÏTAT (TERCER ANY)

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS.....	2
1.1. Pertinença.....	2
1.2. Objectius.....	2
2. PROJECTE	3
2.1. Marc teòric i metodologia.....	3
2.2. Activitats i cronograma.....	4
2.3. Recursos	6
2.4. Perdurabilitat en el temps.....	6
2.5. Transferibilitat.....	6
2.6. Participació	6
2.7. Inclusió	7
2.8. Plurilingüisme	7
3. AVALUACIÓ I IMPACTE.....	7
3.1. Instruments d'avaluació.....	7
3.2. Indicadors i criteris d'avaluació.....	8
3.3. Anàlisi de resultats.....	8
3.4. Impacte / Propostes de millora.....	8
4. CONCLUSIONS.....	8
5. PRESSUPOST.....	8

1. JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS

Un proverbi xinès assegura que el secret per ser feliç tota la vida no és altre que conrear un hort. Treballar la terra obre una porta al creixement personal i espiritual.

La crisi que estem travessant posa de manifest la necessitat de reconnectar amb la Natura. La societat s'ha anat desvinculant dels processos naturals, tancats en el seu món artificial per al qual el nostre propi organisme no està dissenyat. Aquesta desconexió produeix una sèrie de mancances en nosaltres a tots els nivells, que rares vegades, som capaços de detectar i relacionar.

Els centres educatius tenen la gran responsabilitat de mostrar a les persones com mantenir sanes física i mentalment mitjançant el contacte directe amb la nostra naturalesa interna i externa, estretament lligades.

L'hort escolar és un espai natural dins de les nostres instal·lacions on es practica l'agricultura orgànica, la conservació de la biodiversitat i el medi ambient, i la pràctica d'una alimentació saludable i de km 0.

Segons el professor Zhan Hongsheng expert en teràpia hortícola: "es cura la ment oferint una 'festa per als ulls', que va en paral·lel amb el nostre desig innat d'estar a prop de la natura, i es cura el cos produint fruites i verdures que després formen part d'una dieta saludable que combat la malaltia . "

La idea d'introduir un hort escolar a les instal·lacions educatives, neix de la necessitat d'acostar la natura a la infància, utilitzant-se com un element clau per entendre els processos físics, químics i de la naturalesa de primera mà. És un espai que afavorirà l'experimentació i l'aprenentatge actiu, on els subjectes també aprendran a esperar els fruits d'allò que es cull per a posteriorment aprendre a preparar-los per introduir-los en la seva dieta. Això, reconnecta amb el fet de la necessitat d'aprendre a cuidar el nostre cos i mantenir-se sans, aprenent al seu torn normes d'higiene tan importants per prevenir malalties.

La implementació d'un hort escolar al centre, ajuda a la disposició de zones verdes dins de centre i espais educatius a l'aire lliure, sent un aspecte necessari a dia d'avui i innovador tant per les metodologies didàctiques com a eines educatives. La metodologia a desenvolupar serien sessions didàctiques a l'aire lliure, informatives i dinàmiques on els subjectes seran els principals agents constructors del coneixement, basada en l'aprenentatge actiu i centrada en activitats hortícoles, les quals, en cada sessió aniran relacionades amb aspectes del contingut curricular establert per llei per als nivells educatius seleccionats. Les eines principals seran l'espai de l'hort i materials pràctics necessaris per al desenvolupament de les sessions que es plantegen a continuació.

1.1. Pertinença

El present projecte ofereix l'oportunitat als centres d'aprofitament d'espais a l'aire lliure que es troben en desús, convertint-los en espais educatius comestibles.

L'oportunitat que ofereix el present projecte és la d'aprendre mitjançant l'experimentació i l'aprenentatge per descobriment, on a través de l'hort es treballaran diversos continguts curriculars mitjançant el desenvolupament d'activitats pràctiques on els educands seran els principals protagonistes.

1.2. Objectius

● Objectius generals

Els objectius generals del projecte giren al voltant de la creació de zones verdes i espais oberts d'aprenentatge. Els quals, seran una eina clau per afavorir l'aprenentatge actiu, desenvolupar competències transversals, dinàmiques de col·laboració i pensament crític dels/les alumnes.

D'aquesta manera, es pretén reinventar la docència en el centre i despertar la motivació dels educands per l'aprenentatge i la curiositat pel medi i processos que els envolten.

- **Objectius específics**

- A partir de l'hort escolar, realitzar activitats d'educació ambiental que inclouen conceptes, continguts i competències curriculars de l'etapa.
- Implementar metodologies innovadores en el centre que fomenten l'aprenentatge actiu i pensament crític dels educands.
- Conscienciar de la problemàtica ambiental i sanitària actual mostrant accions que es poden dur a terme per pal·liar les conseqüències i prevenir-les, incloent els Objectius per al Desenvolupament Sostenible (ODS) com a eix principal.
- Traslladar part del coneixement tradicional del nostre entorn als estudiants per evitar la pèrdua de l'herència cultural sobre la terra dels nostres avantpassats.

2. PROJECTE

2.1. Marc teòric i metodologia

Les activitats que es plantegen en el present projecte giren al voltant de l'educació ambiental i a la utilització de metodologies innovadores en el centre.

Aquestes activitats no pretenen ser un fet aïllat, sinó que seran un conjunt d'actuacions que requereixen una continuïtat i compromís per part de la comunitat educativa. D'aquesta manera, poder donar reforç als continguts que es treballen a l'aula i en l'espai de l'hort mitjançant el plantejament d'activitats rutinàries i de manteniment, que demostren la necessitat de fer-les per obtenir els fruits del projecte. Amb això, també s'ajuda a l'assimilació de conceptes i la creació d'hàbits relacionats amb les bones pràctiques ambientals.

També s'aposta per la utilització de l'hort escolar com a metodologia innovadora ja que el centre, ha dia d'avui no disposa de tal espai o està en mal estat, de manera que és una forma de donar valor als espais verds de l'entorn més proper dels/les alumnes i aprofitar-los com a eina educativa per mitjà del qual, els subjectes, puguin observar, interactuar i aprendre del medi que els envolta.

Les metodologies seleccionades per a l'execució del projecte es fonamenten en els principis d'un aprenentatge constructivista mitjançant metodologies actives. Totes elles tindran en compte la inclusió i el respecte cap a la diversitat.

Es pretén afavorir l'autonomia dels/les alumnes i el treball en equip com a eix principal, contribuint a la creació de valors ambientals i de cooperació, buscant com a resultat la superació personal dels subjectes i el sentiment de pertinença a grup per valorar l'esforç.

Finalment, també es pretén posar en valor i mantenir les tradicions culturals de l'horta valenciana, respectant les varietats hortícoles i les pràctiques respectuoses amb el medi ambient, així com diverses tècniques d'interpretació de la informació del medi. Tot això, fent servir la llengua valenciana com a eina per contribuir a la seva divulgació i adquisició de vocabulari propi d'aquesta.

2.2. Activitats i cronograma

Taula 1: Activitats 1r trimestre

MES	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
TASCA 1	Es realitzarà el condicionament dels espais per a l'hort per part dels tècnics.	Mans a l'hort.	El compostatge i els nostres residus.	Control de plagues.
CONCEPTE		Com es planta / sembra. Necessitats de les plantes. Espècies de la tardor-hivern. Eines de l'hort.	Què és el compost. Beneficis per al medi ambient.	Característiques i funcions dels insectes. Plagues. Xarxes tròfiques.
TALLER		Plantació a l'hort.	Obtenció i incorporació de el compost a camp.	Construcció hotel d'insectes
TASCA 2	Benvinguts pagesos!	Volem a les verdures.	El reg i el cicle de l'aigua.	Festa de l'hort.
CONCEPTE	Introducció a l'agricultura orgànica. Tasques i normes de l'hort.	Les parts de la planta. Què ens mengem de cadascuna. Varietats i curiositats.	El cicle de l'aigua. Recursos hídrics. Fabricació d'una depuradora.	Com i quan collir. Normes d'higiene. Alimentació saludable. Productes orgànics i de proximitat.
TALLER	Presentació de el projecte. Explicació de tasques de l'agricultor. Preparar la terra per als cultius.	Elaborem fitxa tècnica de les espècies.	Fabricació Depuradora casolana.	Collita. Taller d'alimentació.

Taula 2: Activitats 2r trimestre

MES	Gener	Febrer	Març
TASCA 1		Plantes aromàtiques i medicinals.	Canvi d'estació, canvi de plantació.
CONCEPTE		Coneixements tradicionals. Usos de les plantes.	Necessitats de les plantes. Cultius de temporada.
TALLER		Remeis naturals.	Plantació a l'hort.
TASCA 2	Eines tradicionals.	Plantes silvestres i flors comestibles.	Tècniques de reg.
CONCEPTE	Cultura tradicional agrícola.	Parts de les plantes. Beneficis alimentaris.	Problemàtica de proveïment d'aigua potable. Aprofitament dels recursos hídrics.
TALLER	Fabricació d'eines.	Preparació de conserves.	Realització de sistemes d'auto-reg mitjançant materials reciclats.

Taula 3: Activitats 3r trimestre

MES	Abril	Maig	Juny
TASCA 1	Vermicompostatge.	Foment dels pol·linitzadors.	Escola de cuina.
CONCEPTE	Xarxes tròfiques idescomponedors. Animals invertebrats.	La importància de la biodiversitat.	Alimentació saludable. Normes d'higiene.
TALLER	Preparació de vermicomposteras.	L'hort de "els merABELLES"	Taller d'alimentació saludable.
TASCA 2	Prevenió de plagues.	Espais verds, espais saludables.	Festa familiar
CONCEPTE	Els insectes. Equilibri entre espècies.	Reutilització de residus.	"Mercat de la terra".
TALLER	Aspirador d'insectes.	Jardí vertical.	"Mercat de la terra" i taller de xapes "Sóc pagès / a".

2.3. Recursos

- Atenent a les activitats, els principals materials pedagògics a utilitzar són l'hort escolar, plantes, insectes, eines i tota mena de materials reciclats per elaborar els projectes que es plantegen, així com la cuina per als tallers d'alimentació.
- Es disposarà d'un manual de bones pràctiques, en el qual docents i personal interessat podrà consultar un llistat de 50 activitats relacionades amb pràctiques hortícoles i ambientals relacionades amb els continguts curriculars de cada etapa, per a la consulta i posada en pràctica.

2.4. Perdurabilitat en el temps

La perdurabilitat en el temps de el present projecte es veu reflectida en la creació de la zona d'hort escolar i el seu manteniment.

A més, es motiva els docents a treballar diversos aspectes curriculars de les matèries a través de l'hort escolar i se'ls ofereix un llibre guia en què es descriuen 50 actuacions d'hort vinculades amb els objectius i continguts de cada etapa educativa.

2.5. Transferibilitat

Exposició de pràctiques

- Mitjançant les activitats proposades en el calendari anual, es treballaran diferents continguts i competències curriculars, que convenen el mètode d'ensenyament expositiu i per descobriment.
- La festa familiar, pretén involucrar a corporacions locals i famílies en el projecte educatiu, així com visibilitzar les actuacions que es realitzen, sent els estudiants els principals protagonistes.
- Reunions de seguiment i formació entre tècnics de Interpreta Natura i el centre per a la concreció de punts a treballar i seguiment del projecte per al seu correcte desenvolupament.

2.6. Participació

La participació requerida per al correcte funcionament del projecte es basa en:

- Seminaris de formació a professorat i coordinació tècnica, entre el personal de centre educatiu i els responsables i tècnics de Interpreta Natura.
- Desenvolupament de les activitats proposades pel programa "Espais Educatius Queviures", les quals impliquen la participació dels docents, tècnics especialitzats de Interpreta Natura i els educands.
- Reunions ordinàries de seguiment i control. Entre el coordinador i el responsable tècnic de Interpreta Natura.
- Participació en el "Mercat de la Terra". En aquesta activitat es veuran involucrats equip directiu de centre, docents, pares-mares, estudiants, tècnics de Interpreta Natura, ajuntament i serveis públics.

- Reunió avaluació final de el projecte, duta a terme pel coordinador del projecte i responsable tècnic de Interpreta Natura.

2.7. Inclusió

Les activitats proposades en el present projecte inclouen atenció a la diversitat i contemplan adaptacions tant funcionals com cognitives atenent a les necessitats que es presenten.

Depenent de les NEE que es presenten en els grups es poden adaptar els continguts, participar personal de reforç i adaptar els espais.

Cal la creativitat del personal implicat per a la correcta execució i motivació de l'alumnat amb NEE perquè puguin optar a aquestes pràctiques d'innovació educativa i no quedar exclosos de sistema i de l'accés a la formació pràctica en activitats de conscienciació ambiental.

Per això, el present projecte presenta flexibilitat en continguts, materials i espais per poder adaptar-se a les necessitats de cada alumne / a del centre.

A més, cadascuna de les activitats que es desenvoluparan amb el projecte, estan pensades de manera que articulen la perspectiva de gènere. Per la qual cosa s'evitarà caure en estereotips, es mostraran referents tant masculins com femenins i s'utilitzarà un llenguatge inclusiu. L'objectiu és que hi haja una participació igualitària entre els dos sexes, reconeixent que especialment en aquest àmbit, les dones es troben subrepresentades fet que sovint entorpeix la seva participació, per la qual cosa es realitzaran accions encaminades exclusivament a encoratjar la participació en el públic femení.

De la mateixa manera, i dins de'l reconeixement del valor a la diversitat, els tallers es troben adaptats a les necessitats especials que puguin presentar alguns alumnes i alumnes. La participació en igualtat de condicions és un dret, i és enriquidor tant per a les persones amb diversitat funcional com per a la resta de persones que participen en la normalització de la inclusió d'aquest sector.

2.8. Plurilingüisme

El present projecte es basa en un model plurilingüe centrat en el valencià. Amb això es pretén valoritzar i fomentar l'ús de la nostra llengua, així com dotar els educands d'un vocabulari ampli per a la seva futura utilització en diversos contextos.

3. AVALUACIÓ I IMPACTE

3.1. Instruments d'avaluació

L'avaluació del projecte serà contínua, això es pretén mitjançant un contacte directe entre el coordinador / a del centre i coordinador tècnic de Interpreta Natura, perquè davant necessitats i problemàtiques que sorgeixen, puguin resoldre a l'hora .

De totes maneres, es pretén realitzar un seguiment mitjançant el pas d'una enquesta, a final de cada trimestre, al coordinador / a del centre, d'aquesta manera poder recollir les impressions i millores per part de l'equip docent respecte al projecte.

Amb aquests qüestionaris es pretén analitzar si s'han aconseguit els objectius marcats per al projecte i en quin grau, així com el desenvolupament de les pràctiques innovadores, els resultats i l'impacte.

3.2. Indicadors i criteris d'avaluació

Els indicadors a tenir en compte per a l'avaluació són els següents: informes de valoració per part del coordinador / a, persones implicades en l'activitat i la repercussió social que puguin tenir els diferents actes que es duguen a terme.

3.3. Anàlisi de resultats

La mera presència de l'hort dins el centre, ja suposarà un canvi per al centre, contribuint així al manteniment i millora de les zones verdes dins d'aquest, amb la qual els educands podran interactuar i ser protagonistes del seu propi procés d'aprenentatge .

3.4. Impacte / Propostes de millora

L'impacte que pretén aconseguir el present projecte, és el desenvolupament de bones pràctiques ambientals i l'adquisició d'hàbits sostenibles i saludables en la comunitat educativa.

També l'eina de l'hort i les dinàmiques pedagògiques plantejades, suposen una clau per a l'augment de la motivació dels estudiants, de la competència lingüística i de les habilitats individuals i en grup.

4. CONCLUSIONS

Per concloure, remarcar la necessitat actual de la creació d'espais verds al nostre entorn. És una oportunitat de millorar les zones de centre i dotar d'espais verds amb els quals els subjectes puguin interactuar i descobrir la natura de primera mà.

Amb això, s'establirà un canvi físic en el centre i intern, ja que amb les metodologies esperem veure un augment de la motivació de l'alumnat, millorar la qualitat formativa de centre, afavorir l'enriquiment cultural i l'adquisició de competències en matèria d'educació ambiental .

5. PRESSUPOST

MATERIAL INVENTARIABLE	UTILITAT	QUANTITAT	PREU UNITAT	PREU TOTAL
Perímetre de protecció	Hort: "taller fauna útil"	1	160€	160€
Sistema de reg per degoteig	"taller ODS 6".	1	250 €	250 €

compostador + manual i eines .	"taller compostatge" ...	1	180 €	180 €
Quadern de treball "Llavors pel Futur"	material didàctic	4	17.50 €	70 €
Pancarta exterior projecte	publicitat del projecte	1	100 €	100 €
Eines de camp, ferramentes i emmagatzematge.	hort	4	200 €	800 €
			TOTAL	1.560 €

MATERIAL NO INVENTARIABLE	UTILITAT	QUANTITAT	PREU UNITAT	PREU TOTAL
Taller interpretatiu "preparació del terreny"	hort	1	500 €	500 €
Implantació del cultiu mitjançant interpretació teatralitzada	hort	1	350 €	350 €
Programa anual d'activitats interpretatives	hort	18 accions interpretatives	150 € / jornada	2.700 €
			TOTAL	3.550 €

TOTAL PRESSUPOST: 1.560 € + 3.550 € = 5.110 €